

Evropský správní prostor

Radislav Bražina

Evropský správní prostor

Evropský správní prostor – jako pojem:

Trojí pojetí:

- a) **prostor EU** (členských států EU), vymezený komunitárním, resp. unijním právem,
- b) **společný správní prostor vytvářený na bázi mezivládní spolupráce** (smlouvy, dohody) tj. administrativní spolupráce států (nejen EU), veřejnoprávních korporací i nevládních organizací.
- c) **prostor veřejné správy evropských demokratických států, založený na společném, sdíleném hodnotovém základě** (včetně respektu k základním právům jednotlivce), a projevený ve společných obecných principech, na bázi tzv. ius commune (zejména na bázi Rady Evropy).

Vliv soudní judikatury (SD EU, ESLP), OECD, SIGMA.

Definice evropského správního prostoru

- Evropský správní prostor je chápán jako určitá metafora, která popisuje proces konvergence (přibližování se) správně-právních národních systémů a správních procesů.
- Vyznačuje se prosazováním nikoliv jednotných pravidel pro každodenní fungování veřejné správy v jednotlivých členských státech EU, ale formuluje a prosazuje sdílené či společné standardy.

- Ve své podstatě směřuje ke sblížení činností veřejných správ jednotlivých členských států.
- Nemusí být nutně vytvářeny stejné orgány a instituce, nicméně je potřebné zajistit, aby tyto instituce fungovaly na stejných principech.

Pět základních pilířů

- Právní stát
- Spolehlivost a předvídatelnost správního práva
- Otevřenost a průhlednost
- Odpovědnost
- Efektivita

**Good governance
X
Good administration**

Good governance

- Zdůrazňují se zejména takové prvky v systému veřejné správy jako je efektivita veřejných služeb a odpovědné rozdělování finančních prostředků, nezávislé soudy a právní rámec pro vynucování smluvních povinností, legalita a úcta k lidským právům, rovné příležitosti, neformální smiřování rozdílných zájmů apod.

Dobrá správa
(good admistration)

- Dobrá správa představuje v první řadě právní koncept a občané státu z ní zpravidla mohou dovozovat práva vůči státu, jichž se mohou dovolávat před národními soudy. Jejím nutným předpokladem a neodmyslitelnou součástí jsou procesy výsostně demokratické, zejména participace dotčených osob, potažmo veřejnosti na procesu přijímání důležitých administrativních rozhodnutí a politických koncepcí.

Principy dobré správy

a) povahy hodnotové/materiální, “obsahové“/ -míří ke spravedlnosti, ochraně práv, apod. Mnohdy usměrňují obsah rozhodnutí (proporcionalita, předvídatelnost, ochrana veřejného zájmu, transparentnost, nestrannost, objektivita).

b) povahy spíše procedurální /“technické“, resp. etické/-jak postupovat, řešit procesní otázky, jak se chovat k adresátům – klientům (včasnost, rychlost, otevřenost-transparentnost, procesní rovnost, procesní ekonomie, ale také slušnost a zdvořilost) blízké procesním zásadám.

Principy dobré správy

Principy dobré správy slouží jako:

- jedno z hlavních hledisek pro činnost Veřejného ochránce práv (§1 z. č. 349/1999 Sb.)
- „správnému výkladu a aplikaci právních předpisů správními orgány.
- naplňování požadavků (idejí) spravedlnosti, racionálnosti (rozumnosti) a efektivnosti /dobré/ veřejné správy
- eliminaci nebo snižování rizik spojených s nesprávným výkonem veřejné správy („špatné správy“).
- jsou vodítkem pro správní orgány v otázkách: JAK ROZHODOVAT i JAK POSTUPOVAT.

Zdroje

- Rada Evropy a její doporučení,
- Čl. 41 Listiny základních práv EU (právo na dobrou správu)
- Evropský ombudsman
- Judikatura Soudního dvora Evropské unie
- Veřejný ochránce práv
- Doktrína

Přehled doporučení Výboru ministrů Rady Evropy

- Rezoluce (77)31 Výboru ministrů o ochraně jednotlivce ve vztahu k úkonům správních orgánů
- Doporučení R(80)2 Výboru ministrů ohledně výkonu povinností dle vlastního volného uvážení ze strany správních orgánů
- Doporučení R(81)19 Výboru ministrů o přístupu k informacím v držení veřejných orgánů
- Doporučení R(84)15 Výboru ministrů ohledně veřejné odpovědnosti (týká se náhrady škody způsobené při výkonu veřejné moci)
- Doporučení R(87)16 Výboru ministrů o správních postupech ovlivňujících značné množství osob
- Doporučení R(91)10 Výboru ministrů o sdělování osobních údajů v držení veřejných orgánů třetím osobám
- Doporučení R(2000)6 Výboru ministrů o postavení veřejných činitelů v Evropě
- Doporučení R(2000)10 Výboru ministrů o kodexech chování pro veřejné činitele
- Doporučení Rec(2002)2 Výboru ministrů o přístupu k oficiálním dokumentům
- Doporučení Rec(2003)16 Výboru ministrů o výkonu správních rozhodnutí a soudních rozhodnutí v oblasti správního práva
- Doporučení Rec(2004)20 Výboru ministrů o soudním přezkumu správních úkonů
- Doporučení Rec(2007)7 Výboru ministrů o dobré veřejné správě

Doporučení Výboru ministrů RE o dobré správě

Zásadami dobré veřejné správy podle Dodatku k Doporučení RE o dobré správě jsou: zákonnost (čl. 2), rovnoprávnost (čl. 3), nestrannost (čl. 4), proporcionalita (čl. 5), právní jistota (čl. 6), časová přiměřenost (čl. 7), participace (čl. 8), úcta k soukromí (čl. 9) a transparentnost (čl. 10).

Děkuji za pozornost!